

Zdražuje jídlo i bydlení

Inflace se letos udrží na dvouprocentní hladině • Za potraviny, oblečení, pohonné hmoty nebo byty vydáme ještě víc

KAROLÍNA KRUPKOVÁ
JAN KLESLA

PRAHA Salátová okurka zdražila meziročně na více než dvojnásobek, kvěťák skoro o polovinu a třeba zimní bundy o třetinu. Po třech letech zasáhlo české peněženky zdražování. Ceny mnohdy až skokově poskočily, když se v závěru roku vyhoupla inflace z desetin na dvě procenta. Nejvíce se na růstu cen podílejí potraviny a oblečení, více platíme i za benzín a naftu. Vyšší zájem o nové byty se odráží i ve zdražování nemovitostí.

Přesně dvouprocentní inflace je cílem České národní banky. Co dělá radost centrálním bankéřům,

ale moc netěší zákazníky. Ti si však budou muset zvyknout. Podle ekonomů má totiž růst cen letos pokračovat stejným tempem.

„Očekáváme, že inflace se tento rok bude držet nad dvěma procenty. Na začátku roku ji ještě pravděpodobně zbrzdí nižší ceny plynu pro domácnosti,“ říká Viktor Zeisel z Komerční banky. Dvouprocentní růst spotřebitelských cen pak očekává i David Marek, hlavní ekonom Deloitte.

Na vině je paradoxně dobrá ekonomická situace Česka, růst mezd a díky tomu zvýšená poptávka mezi lidmi, kteří si mohou dovolit platit i kupovat víc. V případě oblečení to potvrzuje mar-

2%

meziroční míra inflace, tedy přírůstek spotřebitelských cen

tingový ředitel řetězce H&M Radim Pelánek. „Poslední tři roky byly po dlouhé době největší co do meziročního růstu obrátu v oděvním průmyslu,“ říká.

Mzdy nerostou jen zákazníkům. Zaměstnancům musejí přidat i sami prodejci, což jim zvyšuje náklady, které promítnou do cen. Přirozeně se ale snaží i víc vydělat. „Obchodníci měli zájem maximalizovat zisk a využili vhodné příležitosti,“ míní Jiří Česal, ředitel Asociace textilního, oděvního a kožedělného průmyslu.

Mimo českou ekonomiku mají největší dopad na zdražování, a to hlavně potraviny, vnější vlivy. Klíčovými jsou počasí a s ním související úroda. „Nepříznivé klimatické podmínky – povodně, sníh a nízké teploty – se projevují na omezené dostupnosti například rajčat, okurek, paprik nebo jarní

zeleniny,“ říká Václav Koukolíček z Tesky. Situace je letos ještě horší, protože špatné počasí zasáhlo Evropu i severní Afriku.

Na stav naší peněženky ale mohou mít vliv i rozhodnutí světových států. „Souvisí to i s geopolitickou situací. Dopad mohou mít třeba sankce pro Rusko, které poslaly ceny dolů, nyní se však zase vracejí,“ potvrzuje Zeisel. Ceny by mohlo zásadně ovlivnit i zpřetrhání obchodních vazeb s Čínou, jímž hrozí nový americký prezident Donald Trump. Ceny zboží z dovozu pak zřejmě stoupnou po uvolnění kurzu koruny, které plánuje ČNB do poloviny roku.

Více čtěte na stranách 14 a 15

SLOUPEK LN

Mince bláznů

PETR KAMBERSKÝ

Dnes bude málokdo z mladších věřit, že ještě v roce 1990 stála čtvrtka másla v každém obchodě přesně deset korun, pivo „desítka“ dvě koruny padesát a litr benzínu osm kaček. Ty časy skončily až v lednu roku 1991, kdy jsme s liberalizací cen poznali i tvrdý chleba inflace. Ta sice přesáhla padesát procent, ale jen proto, aby hned rok následující spadla. Zatímco v okolních zemích byl nekontrolovaný růst cen ničivý (v Polsku až 244 procent ročně), Česko mělo inflaci pod kontrolou.

Ekonomové si s anomálií dlouho lámali hlavu, až relativně nízkou inflaci v Česku přijali jako trvalý fakt. Poslední tři roky nás strašil opak, tedy stagnace, či dokonce pokles cen. Ta éra je podle všeho u konce nejen u nás, ale všude okolo.

Do chvíle, než Česká národní banka výrazně zvedne sazby, nás čeká zajímavé období: banky budou i nadále nabízet de facto nulové úročení vkladů, z nichž tak bude inflace vše ukušovat. Kdo nechce být v této hře na straně poražených, nesmí strádat, ale naopak se zadlužit.

Je to bláznivý svět, v němž je dlužník králem. Ale přeseň v takovém žijeme.

NOVINKA

Exekuce zpřehlední jednotný tiskopis

Nesrozumitelné výzvy pro dlužníky by se měly stát minulostí. Ministerstvo spravedlnosti chce zavést dokument podobný daňovému příznání. **strana 5**

MAĎARSKO

Na Putina čekají pišťalky

Energetika a ukončení sankcí EU budou tématy dnešní návštěvy ruského prezidenta Vladimíra Putina v Maďarsku. Opozice chystá protesty. **strana 6**

TELEKOMUNIKACE

Konec roamingu

Lidé, kteří v létě pojedou do zemí EU, nezaplatí za hovory, SMS a internet víc než doma. **strana 13**

Masarykova pravnučka zakázala výzkum jeho DNA

PETR ZÍDEK

PRAHA Průlom ve zkoumání otázky, kdo byl skutečným otcem prvního československého prezidenta, se odkládá. Rozbor DNA, který by mohl téměř jistě rozhodnout, zda byl prezidentovým otcem pologramotný kočí Josef Masárik, zablokovala Masarykova pravnučka Charlotta Kotíková (76). Je to neuctivě k Masarykovi i českému národu, vzkázala dokumentaristovi Davidu Vondáčkovi, který výzkum plánuje.

Dohady o Masarykově původu se objevily již na přelomu 19. a 20. století v souvislosti s hisneriádou. Masarykovi spoluobčané si neuměli vysvětlit, proč se cti-

hodný profesor vehementně zastává jakéhosi židovského šnorera, obviněného z rituální vraždy. Dospěli k logické odpovědi: protože je sám Žid, jelikož jeho otcem je ve skutečnosti někdejší zaměstnavatel jeho matky, židovský statkář Nathan Redlich. Tato antisemitická teorie, živěná nacistickou propagandou a hojně rozšířená za protektorátu, je sice dnes jen okrajovou bizarností, pochyby o Masarykově původu však přetrvávají.

Opírají se zejména o fakt, že Masarykova matka Teresie Kropáčková (Kropaczek) byla o deset let starší než její manžel Josef Masárik, a navíc v době svatby byla již dva měsíce těhotná. **Pokračování na straně 4**

Jako Jackie Kennedyová. Herečka Natalie Portmanová se ve filmu Jackie přetvářila do někdejší první dámy Spojených států a téměř dokonale převzala její podobu, gesta i dikci. Snímek, který líčí hrdinčinu bolest po ztrátě manžela, právě dnes vstupuje do českých kin. **Recenzi čtěte na straně 9** FOTO PROFIMEDIA

Průvan v Akademii věd: vymění 39 z 54 ředitelů

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA „Hledá se ředitel/ka“. V tisku se už objevují inzeráty vybízející zájemce k účasti ve výběrových řízeních na posty šéfů různých ústavů Akademie věd: obořově od archeologie po genetiku.

Akademii letos čekají výrazné personální změny. Jednak Jiřího Drahoše po osmi letech v čele vystřídá nová předsedkyně Eva Zažímalová, ovšem podle propočtů LN má být vyměněno také 39 ředitelů v 54 ústavech Akademie.

Půjde skoro o „generační obměnu“, neboť ve 22 ústavech skončí

ředitelky či ředitelé po celé dekádě. Pravidla totiž umožňují jen dva navazující pětileté mandáty. Koncem dubna tak musí svůj post opustit kupříkladu Václav Hořejší, dlouholetý šéf Ústavu molekulární genetiky AV v pražské Krči.

„Ve smyslu personálním to je skutečně významná změna. Předpokládám však, že i noví ředitelé budou odborníci dobře znalí problematiky,“ řekla LN Zažímalová, jež se po prezidentově podpisu stane 24. března předsedkyní.

Ředitelé mají poměrně velké pravomoci, takže s jejich příchodem lze čekat i změny v chodu ústavů.

Dvě veřejnosti známá jména už vedení AV opustila loni: v Ústavu pro jazyk český po devíti letech skončil Karel Oliva a Ústav experimentální medicíny opustila (po aféře s kmenovými buňkami) profesorka Eva Syková. **Více čtěte na straně 3**

PŘEDPLATNÉ 225 555 533

Cena: Slovensko 1,10 €

WWW.LIDOVKY.CZ

17028

9 770862 592036